

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

(Referanse må oppgis)
Vår referanse: 09/02333-2
Arkivkode: A00
Saksbehandler: Eva Lian
Deres referanse: 200905344
Dato: 18.12.2009

Høring - Forslag til endring i opplæringsloven og privatskoleloven - Leksehjelp, Skyss og Politiattest

Det vises til høringsbrev av 02.11.2009. KS avgir følgende høringsuttalelse:

Plikt for skoleeier til å tilby elever leksehjelp.

Kunnskapsdepartementet (KD) foreslår i høringsnotatet at skoleeier gis plikt til å tilby gratis leksehjelp etter obligatorisk skoletid for 1.-4. årstrinn. I selve lovteksten foreslås det at kommunen skal ha et tilbud om leksehjelp for disse årstrinnene. I lys av senere lovtolkninger fra Utdanningsdirektoratets side, vil KS påpeke at teksten "etter obligatorisk skoletid" i notatet kan forstås på ulike måter. Det kan både forstås som "ut over obligatorisk skoletid", det vil si i tillegg til det forskriftsfestede timetallet, og som etter i tid, det vil si at leksehjelpen skal legges senere på dagen enn undervisningstimene. KS mener at den første forståelsen må legges til grunn og at dette må fremgå av loven. Det må være opp til den enkelte skoleeier å fastsette tidspunktet for leksehjelpen i tilknytning til undervisningstiden.

Departementet skriver følgende om kostnadsberegning av leksehjelpstilbudet: "For å sikre kvalitet i tilbudet er det i kostnadsberegningene lagt til grunn fagarbeiderlønn, og det er gitt et påslag på 25 prosent til administrasjon slik at det legges inn en kostnadsdekning for at pedagogisk personale kan bistå i forbindelse med organiseringen." KS støtter denne vurderingen. På bakgrunn av kontakt med KD er det avdekket at det beregningsmessig er lagt til grunn et påslag for pensjon som er om lag 7 prosentpoeng for lavt. Dette fordi KD feilaktig har forutsatt at fagarbeidere har sin pensjonsordning i Statens pensjonskasse og ikke har en kommunal pensjonsordning (f.eks. i KLP). Dette innebærer at det faktiske påslaget for administrasjon og organisering med videre kun er på knapt 18 prosent og ikke 25 prosent som forutsatt. KS ber om at kompensasjonsbeløpet økes slik at denne feilen ikke videreføres i statsbudsjettet for 2011, når helårsvirkningen av kompensasjonen legges inn.

Når det gjelder skyss, mener KS at departementet fremstår som inkonsekvent i forhold til hva som skal detaljreguleres og hva man bare ber andre rydde opp i som følge av nye lovreguleringer. Departementet skriver innledningsvis at skolens rolle som verktøy for sosial utjevning må styrkes, og at alle elever derfor bør tilbys leksehjelp. Dersom retten til leksehjelp for alle skal være reell, kan man ikke argumentere med at den er frivillig og at man derfor ikke trenger å se den i sammenheng med rett til skyss. KS mener det blir en klar forskjellsbehandling av elever med og uten rett til skyss. Argumentet om at man heller ikke har rett til skyss i forhold til skolefritidsordning, mer understreker enn svekker problematikken knyttet til skyss og frivillige ordninger som skal utjevne sosiale forskjeller.

KS mener at Opplæringsloven kap. 7 Skyss og innlosjering må endres slik at elevenes rett til leksehjelp blir reell og at kommunene kan organisere skyssen i forhold til elevenes reelle behov. Se nedenfor.

Rett til skyss for funksjonshemmede til og fra skolefritidsordningen.

KS vil også når det gjelder dette forslaget påpeke det inkonsekvente i at departementet understreker at leksehjelp og skolefritidsordningen (SFO) er fritidsaktiviteter og at det derfor ikke er nødvendig å gi en rett til skyss, selv om dette kan hindre barn i å delta i tiltak departementet anser som sosialt utjevne. Departementet er opptatt av å fjerne barrierer som hindrer barn med nedsatt funksjonsevne i å delta i SFO på lik linje med funksjonsfriske barn. KS støtter disse synspunkter

KS vil i denne forbindelse trekke fram rundskriv fra Utdanningsdirektoratet: 3-2009 ”Særlige problemstillinger i samband med retten til skyss”. Under avsnitt 7 heter det følgende:

”Når elevane etter kommunen sitt skjønn får gå på ein annan skole enn den som ligg nærast, eller som dei soknar til, vil det etter Utdanningsdirektoratet si vurdering kunne vere urimeleg at fylkeskommunen skal dekkje ekstrakostnadene ved ei slik avgjerd. Eksempel på dette vil vere ved byte av skole ved fritt val av skole eller at kommunen ikkje har klart å syte for eit tilfredsstillande psykososialt skolemiljø for einskilde elevar. Det same vil gjelde dersom den ordinære opplæringa ein eller fleire dagar i veka er lagt utanfor skolen sitt geografiske område. Når det gjeld sistnemnde vert det også vist til at kommunen er ansvarleg for å dekkje reiseutgifter til aktivitetar utanfor skolen sitt område, jf. opplæringslova § 2–15.”

KS er kjent med at Utdanningsdirektoratets rundskriv blir fortolket til ikke bare å omfatte økonomisk ansvar ved byte av skole, men generelt til å gjelde slik at elever kun har rett til skyss til sin nærskole. Mange kommuner organiserer opplæringstilbud for funksjonshemmede elever som gir dem et opplæringsfellesskap andre steder enn på nærskolen. Det vil si at de fleste kommunene har en eller annen form for forsterket tilbud der elever er helt avhengige av skyss og ofte av spesialskyss, for å komme til og fra skolen. KS forutsetter at rundskrivet ikke var ment å begrense disse elevenes rett til skyss mellom hjemmet og opplæringsstedet (opplæringsloven § 7-2) og fylkeskommunenes ansvar for skyssen.

Under forutsetning av at retten til skyss for funksjonshemmede og midlertidig skadde og syke, gjelder fra hjemmet til der opplæringen og SFO faktisk er, uavhengig av om dette er på elevens nærskole eller en form for sentralisert tilbud, støtter KS forslaget om rett til skyss for funksjonshemmede til og fra SFO. Dersom forslaget om rett til skyss for funksjonshemmede til og fra SFO bare skal gjelde for SFO på nærskolen, mener KS at dette ikke tar hensyn til den faktiske skolesituasjonen for disse elevene.

KS mener uansett at ordningen vil få administrative og økonomiske konsekvenser i forhold til organiseringen av skyssen. Fordi retten er individuell, er det vanskelig å forutsi ekstra kostnader.

Skyss

KS mener at både SFO og leksehjelp er viktige virkemidler for sosial utjevning. Dersom tilbudet om både SFO og leksehjelp skal være reelt, kan det ikke løsrives fra skyssproblematikken. Poenget må være at elever som har rett til skyss, har rett til dette fra hjemmet til der opplæringen, SFO og leksehjelpen faktisk finner sted. Fordi kommuner og skoler organiserer skoledag, SFO og leksehjelp forskjellig og muligheter og utfordringer

knyttet til skyss er ulike, mener KS at det trengs en lovbestemmelse som gir den nødvendige fleksibilitet i forhold til om retten til skyssen tas ut etter obligatoriske skoletimer, SFO eller leksehjelp. Dette innebærer ikke en rett for enkeltelever til å få individuell skyssordning, men et ansvar for kommunene til å organisere skyss slik at flest mulig elever kan delta i SFO og få leksehjelp og skyss hjem.

Dersom SFO og leksehjelp skal fungere sosialt utjevne, er det etter KS mening viktig å minimalisere skyss som barriere mot deltakelse. KS foreslår derfor at det gjøres en tilføyelse i Opplæringslovens kap. 7 "Skyss og innlosjering" alternativt i kap. 13.2 Ansvaret til kommunen, fylkeskommunen og staten om at skoledag, leksehjelp og SFO organiseres slik at flest mulig elever kan delta i SFO og få leksehjelp og benytte sin rett til skyss i forbindelse med disse aktivitetene.

Krav om politiattest i musikk- og kulturskolen

KS støtter kravet om politiattest for ansettelse i musikk- og kulturskolen.

Sigrun Vågeng

Eva Lian